

کشورهای همسایه (۱)

پیش‌تر آموختید که در هر شهر یا روستا، افرادی در همسایگی یکدیگر زندگی می‌کنند. کشورها نیز همسایه‌هایی دارند. در همسایگی کشور پهناور ما ایران، مردم کشورهای دیگر زندگی می‌کنند.

به نقشه توجه کنید. این نقشه، ایران را در میان کشورهای همسایه نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌کنید، ایران از طریق خشکی با هفت کشور همسایه است و از همه‌ی کشورهای همسایه‌اش پهناورتر است. در این فصل، شما با ویژگی‌های چند کشور همسایه آشنا می‌شوید. سال آینده نیز درباره‌ی تعدادی دیگر از این کشورها مطالبی می‌آموزید.

فعّالیت

● نقشه خوانی

- ۱- کدام کشورها در شمال ایران قرار دارند؟
- ۲- همسایگان شرقی ایران، کدام کشورها هستند؟
- ۳- آیا ترکیه و عراق همسایگان غربی ایران اند؟
- ۴- کم وسعت ترین (کوچک ترین) کشور همسایه ی ایران کدام است؟
- ۵- کدام کشورهای همسایه، مانند ایران به دریای خزر راه دارند؟
- ۶- کدام کشور همسایه، مانند ایران به دریای عمان راه دارد؟
- ۷- آیا تاکنون به کشورهای همسایه سفر کرده اید؟ به کدام کشور؟

فعّالیت

● نقشه خوانی

۱- ترکمنستان، جمهوری آذربایجان، ارمنستان

۲- پاکستان و افغانستان

۳- بله

۴- ارمنستان

۵- آذربایجان و ترکمنستان

۶- پاکستان

۷- آیا تاکنون به کشورهای همسایه سفر کرده‌اید؟ به کدام کشور؟

کشورهای همسایه ی ایران

علوی

مدارس هزاره سوم

برای مطالعه

کشور	مساحت (کیلومتر مربع)	جمعیت (میلیون نفر)	پایتخت
ترکمنستان	۴۸۸,۱۰۰	۶/۳	عشق آباد
جمهوری آذربایجان	۸۶,۶۰۰	۱۰/۱	باکو
ارمنستان	۲۹,۸۰۰	۲/۷	ایروان
عراق	۴۳۸,۳۱۷	۴۳/۵	بغداد
پاکستان	۷۹۶,۰۹۵	۲۳۱/۴	اسلام آباد
افغانستان	۶۵۲,۰۰۰	۴۰/۱	کابل
ترکیه	۷۸۳,۳۵۶	۸۴/۷	آنکارا

جمهوری آذربایجان

کشور جمهوری آذربایجان در شمال غربی ایران قرار دارد. همان طور که می بینید، این کشور از دو قسمت تشکیل شده و کشور ارمنستان در میان این دو قسمت قرار گرفته است. بخش بزرگ تر جمهوری آذربایجان در کنار دریا قرار دارد. بخش کوچک تر آن نخجوان است.

بیشتر مساحت جمهوری آذربایجان را سرزمین های کوهستانی تشکیل می دهد. در نواحی داخلی و شرقی آن، جلگه های پست آبرفتی قرار گرفته اند. آب و هوای جمهوری آذربایجان در مناطق کوهستانی، سرد و در سواحل دریا، معتدل و مرطوب است.

بچه های آذربایجان

کوه های قفقاز

بندر باکو

کاخ شیروان شاهی باکو

- کشاورزی در کشور آذربایجان رونق فراوان دارد. باغ‌های انگور این کشور معروف‌اند و مزارع پنبه و توتون در بخش‌های داخلی و کوهپایه‌ای آن توسعه یافته‌اند. جمهوری آذربایجان با دارا بودن منابع معدنی مانند نفت و گاز، کشور ثروتمندی است. در این کشور، ماهیگیری نیز رونق فراوان دارد.
- از دیرباز سفالگری، فلزکاری و کنده‌کاری روی اشیا در آذربایجان رونق و رواج داشته است. همچنین، فرش‌های زیبایی در این کشور بافته می‌شود.
- بیشتر مردم جمهوری آذربایجان مسلمان‌اند و به زبان ترکی صحبت می‌کنند. در این کشور، همه‌ساله جشن نوروز با شکوه فراوان برگزار می‌شود.

آذربایجان مکان‌های دیدنی زیادی دارد. کوه‌ها و دامنه‌های سرسبز آن و سواحل دریای خزر هم گردشگران زیادی را به خود جذب می‌کنند.

ورزشکاران جمهوری آذربایجان در ورزش‌های کشتی و شطرنج مقام‌های ممتازی در جهان کسب کرده‌اند.

نوشیدنی مورد علاقه‌ی مردم این کشور چای سیاه است و مردم در چایخانه‌ها برای نوشیدن آن، دور هم جمع می‌شوند.

از غذاهای معروف آذربایجان، پیتی (نوعی آبگوشت) و انواع دلمه و از خوراکی‌های آن، باقلوا و انواع شکلات را می‌توان نام برد.

ورزش کشتی در آذربایجان

غذای محلی آذربایجان

صنایع دستی

جمهوری ارمنستان

جمهوری ارمنستان در شمال غربی ایران قرار دارد. ارمنستان کشوری کوهستانی است و بعضی از قله‌های آن بیش از ۴۰۰۰ متر ارتفاع دارد.

دریاچه‌ی آب شیرین سوان، بزرگ‌ترین دریاچه‌ی این کشور است. ارمنستان زمستان‌های بسیار سرد با برف فراوان و تابستان‌های معتدل اما خشک دارد.

بچه‌های ارمنستان

دریاچه‌ی سوان

- کشور ارمنستان، کم وسعت و از نظر منابع معدنی، فقیر است. این کشور، صنایع الکتریکی و شیمیایی و لاستیک سازی دارد اما مواد اولیه ی این صنایع را از خارج وارد می کند.
- منبت کاری روی چوب، عروسک های چوبی، فرش و گلیم پشمی قفقازی و جواهر سازی با سنگ های تزیینی از صنایع دستی این کشور است.
- ۹۸ درصد مردم کشور ارمنستان، پیرو دین مسیح (ع) و ارمنی اند و به همین دلیل، این کشور ارمنستان نامیده می شود. مردم ارمنستان به زبان ارمنی صحبت می کنند.

▲ کلیسای جامع زوارتئوس

▲ بازار ایروان

△ غذاهای محلی ارمنستان

△ ورزش شطرنج در ارمنستان

△ صنایع دستی ارمنستان، وسایل چوبی

ارمنستان دیدنی‌های زیادی دارد. گردشگران می‌توانند از کلیساهای متعدد و پیست‌های اسکی و کوه‌نوردی در ارتفاعات این کشور لذت ببرند. ورزشکاران ارمنستان در رشته‌ی شطرنج مقام‌های بالایی در جهان کسب کرده‌اند.

معروف‌ترین غذاهای ارمنستان، انواع کباب، دلمه و آش است و مردم این کشور از ادویه‌های تند (فلفل) در غذاهایشان بسیار استفاده می‌کنند. ماهی ایشخان از غذاهای لذیذ این کشور است.

جمهوری آذربایجان، ارمنستان

متن مربوط به جمهوری آذربایجان و ارمنستان را بخوانید. با توجه به نقشه و متن به طور گروهی به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(الف)

نقشه خوانی

۱- نام رشته کوه اصلی آذربایجان ..... است.

۲- کدام رود بین ایران و جمهوری آذربایجان قرار دارد؟ این رود به کجا می‌ریزد؟

۳- کدام شهر جمهوری آذربایجان و ایران همنام هستند؟

۴- اگر کسی بخواهد برای تعطیلات نوروز به کشور آذربایجان سفر کند، چه لباس‌هایی باید همراه خود ببرد؟ چرا؟

۵- چرا ماهیگیری در جمهوری آذربایجان رونق دارد؟

۶- چرا کشاورزی در جمهوری آذربایجان بسیار پررونق است؟

۷- جمهوری آذربایجان در چه زمینه‌هایی با کشور ایران مشترک است؟

جمهوری آذربایجان، ارمنستان

متن مربوط به جمهوری آذربایجان و ارمنستان را بخوانید. با توجه به نقشه و متن به طور گروهی به پرسش‌ها پاسخ دهید.

(الف)

نقشه خوانی

۱- نام رشته کوه اصلی آذربایجان ..... قفقاز ..... است.

رود ارس که به رود کورا و در نهایت به دریای خزر می ریزد

۲- کدام رود بین ایران و جمهوری آذربایجان قرار دارد؟ این رود به کجا می ریزد؟

آستارا

۳- کدام شهر جمهوری آذربایجان و ایران همنام هستند؟

۴- لباس گرم ، زیرا آذربایجان سرزمینی کوهستانی و آب و هوای آن سرد می باشد

۵- به خاطر نزدیک بودن به دریا

۶- به دلیل وجود جلگه های آبرفتی در نواحی داخلی و شرقی

۷- مسلمان هستند، عید نوروز دارند ، دارا بودن منابع نفت و گاز و صنایع دستی مشابه

نقشه خوانی

۱- کدام رود، کشور ایران را از ارمنستان جدا می کند؟

۲- کشور ارمنستان را از نظر دسترسی به دریا با جمهوری آذربایجان مقایسه کنید. دسترسی یک کشور به دریا چه فایده هایی دارد؟

۳- چرا ارمنستان بیشتر مواد اولیه ی کارخانه های خود را از خارج وارد می کند؟

۴- اگر روزی به کشور ارمنستان سفر کنید، چه غذایی سفارش می دهید و چه سوغاتی برای دوستانتان می آورید؟

۵- چرا به این کشور ارمنستان می گویند؟